"تحمل مخالف" تعبیری است که اخیرا مقام معظم رهبری در جمع فرهنگیان به آن اشاره کردند. ایشان زمانی که درباره ویژگی ها و شاخص های تربیتی نسل آینده سخن می گفتند اشاره ای هم به موضوع تحمل مخالف داشتند و فرمودند: «تحمل مخالف در جامعه نهادینه نشده است زیرا تا فردی مختصر طعنه ای می زند، با مشت به سینه او کوبیده می شود؛ این یعنی عدم تحمل مخالف.»

تحمل مخالف در جامعه نهادینه نشده است

گزارشی درباره ضعف فرهنگ «تحمل مخالف»

گوش هایی برای نشنیدن!

دانش‌پور- بدون شک دنیا جای کسل کننده‌ای می شد اگر همه آدم ها مثل هم فکر می کردند، نظری مشترک با هم داشتند و اصلا همه می دانستند که در سر آن دیگری چه می گذرد. یک کلاس درس دانشگاه را در نظر بگیرید که دانشجویانش فعال و پویا دیدگاه های یکدیگر و حتی استاد خود را به چالش می کشند، نظر می دهند و تحلیل می کنند. سوال سخت می پرسند و حتی جواب های سخت می دهند. خانه ای را در ذهن مرور کنید که فرزندان در آن حق اظهار نظر دارند. با پدر و مادر و خواهر و برادر گفت و گو می کنند و نظراتشان را آزادانه و محترمانه می گویند. زن و شوهری را ببینید که از دو خانواده و دو دیدگاه مختلف بی آن که با یکدیگر درگیر شوند زیر یک سقف زندگی می کنند و در نهایت جامعه ای را در نظر بگیرید که مسئولان آن در مقابل مردم و به خصوص جوانان مخالف با ایده هایشان، بی آن که فضای جامعه را به هم بریزند محترمانه برخورد می کنند.

اگر چه در واقعیت همه چیز به این راحتی نیست. شرایط دنیا، جنگ ها و درگیری ها، اعتصاب ها و به خیابان ریختن ها و بالاخره همه بداخلاقی های سیاسی و فرهنگی و اجتماعی روی دیگر جامعه ای را نشان می دهد که آدم هایش تحمل شنیدن نظری برخلاف آن چه که آن ها می اندیشند را ندارند. کم رنگ بودن واقع بینی و همدلی و درک متقابل بین افراد روی دیگر این جامعه است.

■ **نهادینه نشدن تحمل مخالف**

"تحمل مخالف" تعبیری است که اخیرا مقام معظم رهبری در جمع فرهنگیان به آن اشاره کردند. ایشان زمانی که درباره ویژگی ها و شاخص های تربیتی نسل آینده سخن می گفتند اشاره ای هم به موضوع تحمل مخالف داشتند و فرمودند: «تحمل مخالف در جامعه نهادینه نشده است زیرا تا فردی مختصر طعنه ای می زند، با مشت به سینه او کوبیده می شود؛ این یعنی عدم تحمل مخالف.»

نهادینه نشدن تحمل مخالف در جامعه واقعیتی است که همه ما به هر نوعی در جامعه شاهد آن بوده ایم. موضوعی که به نظر می رسد ریشه در آموزش و تربیت نسل جوان کشور دارد.

مجید ابهری رفتارشناس و رئیس هیئت مدیره بنیاد صیانت از نهاد خانواده قوه قضاییه در این خصوص با ارائه تعریفی از تحمل مخالف در جامعه می گوید: از نگاه رفتارشناسی، تحمل مخالفان بستگی به آستانه تحمل افراد دارد که آن هم از الگوهای رفتاری جامعه سرچشمه می گیرد. وی ادامه می دهد: وقتی در جامعه می بینیم دولتمردان و مسئولان تحمل کوچک ترین انتقاد از جانب دلسوزان جامعه را ندارند چگونه می توان از نوجوانان و جوانان خواست که تحمل عقاید مخالف را داشته باشند. در این زمینه رسانه ها پیشگام و طلایه دار انتقال آموزه های تحمل مخالفان هستند. شعار زنده باد مخالف من! فقط در حرف و شعار وجود دارد اما در عمل در بسیاری از زمینه ها می بینیم که حتی برخی از افراد تحمل امر به معروف را به عنوان یک تکلیف شرعی ندارند تا چه برسد به تحمل نظر مخالف.

وی خاطرنشان می کند: برای بالا بردن آستانه تحمل باید از خودمان و از دولتمردان شروع کنیم. به عبارتی مدرسه و جامعه و رسانه ها بهترین عرصه تمرین این رفتار هستند. وی اگر چه از کم رنگ بودن نقش آموزشی آموزش و پرورش درباره تحمل نظر مخالف انتقاد می کند اما معتقد است که حتی این وزارتخانه نیز نمی تواند به تنهایی در آموزش این موضوع موفق باشد و ادامه می دهد: آموزش و پرورش در این زمینه نقش آموزشی چندانی ندارد چرا که به اعتقاد من در کتاب های آموزشی و تحصیلی این گونه مسائل به ویژه در دوران ابتدایی طرح نشده است ضمن آن که این رفتار برای نهادینه شدن نیاز به تمرین و ممارست دارد. اگر چه جامعه و رسانه ها عرصه حقیقی و واقعی این مبحث هستند. ابهری با اشاره به دستور رهبری برای ایجاد کرسی آزاداندیشی خاطرنشان می کند: مدت هاست که مقام معظم رهبری دستور مستقیمی درباره ایجاد کرسی های آزاداندیشی در دانشگاه ها صادر کرده اند اما شما ببینید تا کنون چند بار و در کدام دانشگاه این کرسی ایجاد شده است آن هم در حالی که بهترین عرصه برای تمرین تحمل انتقاد، دوران پس از دبیرستان و در همین دانشگاه هاست. دورانی که در واژه ورود به جامعه است.

■ **برگزاری کرسی های آزاداندیشی در دانشگاه دنبال می شود**

هر چند به نظر می رسد پس از اظهارات رهبر معظم انقلاب درباره تحمل نظر مخالف، راهکار وزارت علوم برای ارج نهادن به این اظهار نظر باز هم تاکید بر برگزاری کرسی های آزاداندیشی باشد. همان موضوعی که طی سال های گذشته رهبری بارها بر آن تاکید داشته اند.

به گزارش ایرنا معاون فرهنگی و اجتماعی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری گفته است: به دنبال فرمایش رهبر معظم انقلاب مبنی بر تحمل نظرات مخالف و نقدپذیری؛ این موضوع در دستور کار اصلی این وزارتخانه قرار گرفته و بر همین اساس برگزاری کرسی های آزاداندیشی در دانشگاه ها با جدیت دنبال می شود. سید ضیاء هاشمی اظهار کرد: برای این بخش از فرمایش های رهبر معظم انقلاب دانشگاه ها و مراکز علمی کشور در دو بخش نظری و عملی می توانند گام های مناسب و مطلوبی بردارند. وی گفت: ارائه آموزش های لازم ایده پردازی در حوزه ضرورت تحمل و نحوه تعامل با مخالفان از جمله اقداماتی است که در بخش نظری مورد توجه است. ضمن آن که تحمل و مدارا با نگرش های متفاوت، یکی از نیازهای اصلی جامعه است و باید در دانشگاه ها این امر تدوین شود.

■ **مسئولان باید سعه صدر خودشان را افزایش دهند**

معاون فرهنگی و اجتماعی وزیر علوم گفت: معتقدم این فرمایش رهبری مستلزم تمرین های مستمر عملی است تا تبدیل به ارزش اجتماعی شود و دانشگاه ها و مراکز علمی کشور ظرفیت های مناسبی برای درون سازی این آموزه دینی و اسلامی دارند.

وی یادآور شد: کرسی های آزاداندیشی زمینه ای را فراهم می کند تا گروه های مختلف دیدگاه ها، نظرات و مطالبات متنوع را مطرح کنند. ضمن آن که برای نهادینه سازی فرمایش رهبر انقلاب در زمینه نقدپذیری با افراد، مسئولان باید سعه صدر خودشان را افزایش دهند و از برخوردهای کلیشه ای جلوگیری کنند.

■ **شکیبایی جوانان بیش از بزرگسالان**

صدرا نوجوانی ۱۶ ساله است با روحیه ای شاداب. البته دوستانش او را به عنوان "پسر مهربان همیشه مخالف" می شناسند. از او می پرسم از عنوانی که داری ناراحت نیستی؟ با لبخند و مصمم می گوید: به هیچ عنوان. تازه اگر روحیه مخالفت نداشتم از خودم ناامید می شدم. او ادامه می دهد: به اعتقاد من در دنیا هر فردی حق دارد دیدگاه خاص خودرا داشته باشد. هر دیدگاهی نمایانگر یک فرد خاص است. وی اضافه می کند: مادرم می گوید از همان دوران کودکی بسیار پرسشگر بوده ام و خانواده ام هیچ گاه سعی نکرده اند این روحیه من را سرکوب کنند. وقتی بزرگ تر شدم به این نتیجه رسیدم وقتی کسی چیزی می گوید که من آن را درک نمی کنم و از آن سر در نمی آورم درباره اش سوال کنم. نتیجه رفتار من این شد که همواره اطلاعات جدیدی به دست آورده ام. صدرا با یادآوری موضوعی می گوید: اگر چه خانواده ام با این روحیه من همراهی می کنند اما چندی پیش به دلیل مخالفت با تصمیم گیری نادرست ناظم مدرسه درباره یک موضوع کوچک به شدت توبیخ شدم. ناظم مدرسه معتقد بود من حق نداشتم به او بگویم که برخوردش با موضوع اشتباه بوده است. این اتفاقات که هر از گاهی رخ می دهد باعث شده پدرم همیشه نگران باشد. او معتقد است که جامعه پذیرای انتقاد نیست و این خصوصیت من می تواند در آینده مانع پیشرفتم شود. سعید که به تازگی ۲۱ ساله شده است از سه سال پیش و آخرین انتخابات ریاست جمهوری می گوید: «با چند نفر از دوستان در حال گفت و گو بودیم که ناگهان دو نفر از بچه ها که نامزد مختلف داشتند یک باره با هم گلاویز شدند. موضوع دعوای آن ها به حدی ساده بود که ما باور مان نمی شد به این سرعت دو دوست با هم درگیر شوند.» وی ادامه می دهد: این وضعیت را در بسیاری از مواقع در بین دوستانم شاهد بوده ام و فکر می کنم دلیل اصلی آن به نوع تربیت و فرهنگ خانوادگی افراد بستگی دارد. معتقدم اگر در خانه این نکات آموزش داده شود که هر فردی با هر ایده ای را باید محترم شمرد و به او توهین نکرد، در جامعه هم همین مسئله اتفاق می افتد اما اگر فرزندی به دلیل دیدگاهش هدف تحقیر خانواده قرار بگیرد در جامعه با کوچک ترین نظر مخالفی واکنش نشان می دهد. این مسئله را من به وضوح در بین دوستانم دیده ام.

بدون تردید اگر جامعه ای بخواهد آینده خوب و تعاملات مطلوبی برای افراد ترسیم کند، به ناچار باید بیشترین سرمایه گذاری را در زمینه آموزش و تربیت نسل آینده خود در بسیاری از موارد از جمله مبحث تحمل مخالف انجام دهد. این آموزش نیز باید از دوران کودکی و نوجوانی آغاز شود.

> مدت هاست که مقام معظم رهبری دستور مستقیمی درباره ایجاد کرسی های آزاداندیشی در دانشگاه ها صادر کرده اند اما تا کنون چند بار و در کدام دانشگاه این کرسی ایجاد شده است آن هم در حالی که بهترین عرصه برای تمرینِ تحمل انتقاد، دوران پس از دبیرستان و در همینِ دانشگاه هاست

دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش در این خصوص با تاکید بر این که در بحث تحمل مخالف باید به مبحث تربیتی موضوع توجه داشت می گوید: در بحث تحمل مخالف، موضوع نوع نگاه انسان ها به یکدیگر مورد توجه قرار می گیرد، به این مفهوم که باید با انسان ها با کرامت برخورد شود و افراد حتی اگر نظر مخالف داشته باشند نباید تحقیر شوند.

مهدی نوید ادهم ادامه می دهد: به نظر می رسد در جامعه امروزی ما تاب آوری و شکیبایی نسل جوان، بیشتر از بزرگسالان است. به عبارتی فرزندان ما بهتر می توانند یکدیگر را تحمل کنند تا بزرگسالان و این یکی از آسیب های جامعه است. وی می افزاید: بحث تاب آوری و تحمل مخالف بحثی است که باید از کودکی و نوجوانی به بچه ها یاد داد. این که نظر مخالف را تحمل کنند و از شرایطی که در اختیار دارند استفاده بهینه کنند.

■ **مسئولان شنونده خوبی باشند**

مدیرعامل بنیاد بین المللی فرهنگی هنری امام رضا (ع) نیز در این خصوص معتقد است برای آموزش تحمل مخالف باید جوان و مطالبات او را دید. سید جواد جعفری با بیان این که باید از ناحیه کسانی که مورد خطاب جوانان هستند به مطالبات آن ها پاسخ داده شود می افزاید: مشورت دادن به نوجوانان و جوانان از سوی افرادی که دارای تبحر کافی هستند بسیار کمک کننده است در غیر این صورت اگر به نظرات مخالف جوان بی توجه باشیم ضمن آن که استعداد او سرکوب شده است؛ جوان را تحقیر کرده ایم و عملا اعتماد به نفس او را هم از بین برده ایم وی خاطرنشان می کند: بنابراین این موضوع باید در مجاری فرهنگی به عنوان یک رسالت در کانون توجه قرار گیرد و ارتباط و تعامل دائمی بین نسل جوان و نوجوان برقرار شود و مجاری فرهنگی و متولیان امور جوانان نیز باید شنونده خوبی باشند.

■ **تقویت تاب آوری در مقابل نظر مخالف**

صحبت های یکی دیگر از دوستانم را به یاد می آورم که می گفت: طی سال هایی که در دستگاهی نیمه دولتی مشغول به کار هستم فقط یک بار پاسخی منطقی در مقابل مخالفت با تصمیم یکی از مدیران بالاتر گرفتم در باقی موارد مخالفت عواقب خوشایندی برایم نداشت. به عبارتی هر زمان که نظراتم که معمولا انتقادات کارکنان دیگر نیز پشت آن بود را به صورت صریح و کاملا مودبانه با مسئولان بالاتر مطرح کرده ام آن را بر نتابیده اند، یا عملا موانعی را برای پیشرفتم ایجاد کرده اند یا شرایطی ایجاد کردند که از جایگاهی که دارم نزول کنم. شریفی ادامه می دهد: متاسفانه در جامعه ما ظرفیت پذیرش نظر مخالف وجود ندارد و اصولا همه فکر می کنند که بهترین و دقیق ترین ایده ها و نظرات متعلق به آن هاست. در چنین شرایطی یا باید از گفتن نظرات و انتقادات چشم پوشی کرد و یا خود را برای هر نوع رفتاری آماده کرد.

■ **گاهی نفع و زیان افراد مانع از پذیرش دیدگاه مقابل می شود**

اما از نگاه یک جامعه شناس اگر چه همه می دانند که نظر مخالف در هر شرایطی وجود دارد و تدبیر صحیح، تاب آوردن در مقابل نظر دیگران و یا گفت و گو در مورد دیدگاه های مخالف است اما گاهی نفع و زیان افراد مانع از پذیرش دیدگاه مقابل می شود و این امر هم از این نکته نشات می گیرد که فرد روبروتوان اقناع طرف مقابل خود را ندارد و یا پذیرفتن دیدگاه طرف مقابل به نوعی برایش صرفه ندارد. مهدی زارعی می گوید: مشکل ابتدایی ما در این خصوص از آن جا نشات می گیرد که کودک ما از درون خانواده نیامو خته واقعیتی را که به نفع جمع و گروه است به نفع و خواسته شخصی خود ترجیح بدهد. به عبارتی فردی که از ابتدا آموزش نامناسبی داشته و همواره حق را متوجه خود می داند وقتی به مدرسه و دانشگاه و جامعه وارد می شود خود را حق می بیند و نفع خود را بیش از دیگران مدنظر قرار می دهد. وی ادامه می دهد: حال کافی است که این فرد در جایگاه و مقامی قرار گیرد و دیدگاه های دیگران را مخالف با حفظ جایگاه و به عبارتی بقای خود ببیند این جاست که باز هم همین فرد اجازه بروز و ظهور نظرات مخالف را نمی دهد. ضمن آن که چنین شرایطی منجر به بروز رفتاری با عنوان مجیز گویی می شود. چرا که افراد می توانند با تملق گویی ابقای خود در جایگاهی که در آن قرار دارند را تضمین کنند. این جامعه شناس با بیان این که آن چه که مقام معظم رهبری بر آن تاکید کرده اند تقویت روحیه تحمل مخالف است خاطرنشان می کند: اظهارات رهبری در جمع معلمان نیز حاکی از اهمیت نقش این گروه از جامعه بر آموزش و تربیت کودکان، نوجوانان و جوانان است. جوانان ما از کودکی باید تعامل با یکدیگر و گفت و گو درباره موضوعات در فضایی آرام و بدون تنش را بیاموزند و در نهایت بدانند که باید بدون پرداخت هیچ هزینه ای به دیدگاه های هم احترام بگذارند. وی تصریح می کند: البته برای رسیدن به این نقطه همان گونه که مقام معظم رهبری فرمودند باید کاری کنیم تا تحمل نظر مخالف در جامعه نهادینه شود و این امر حاصل نمی شود جز در آموزش، فرهنگ سازی، صداقت و پاسخ گو بودن افراد جامعه در مقابل یکدیگر.

آگهی ارزیابی کیفی (نوبت اول)

شرکت آب و فاضلاب استان خراسان شمالی در نظر دارد از محل اعتبارات عمرانی در اجرای قانون برگزاری مناقصات و آئین نامه های اجرایی آن پروژه های مشروحه ذیل را به شرکتهای ذیصلاح واگذار نماید.

ردیف	نام و مشخصات کالا	مدت اجرا	مبلغ برآورد (ریال)
مناقصه شماره ۱	تجدید آگهی ارزیابی کیفی حفر و لوله گذاری یک حلقه چاه آب شرب به روش دورانی - ضربه ای با فوم مخصوص حفاری واقع در شهر شیروان	۳ ماه	۴/۱۷۰/۹۸۱/۳۰۲
مناقصه شماره ۲	- عملیات ساختمانی (سیویل) و تهیه، ساخت و نصب تجهیزات الکترومکانیکال تصفیه خانه فاضلاب شهرک گلستان بجنورد ظرفیت تصفیه خانه: ظرفیت مربوط به احداث بخش ابنیه و سازه بتنی سیستم پیش تصفیه معادل ۳۱۵۰ مترمکعب در شبانه روز ظرفیت مربوط به احداث بخش پکیج فلزی معادل ۷۸۸ مترمکعب در شبانه روز فرآیند پیشنهادی: تصفیه پیشرفته با قابلیت حذف نیتروژن و فسفر علاوه بر صلاحیت پیمانکاری، پیمانکار باید واجد شرایط الزامات و شرایط مورد نیاز کارفرما که به جزییات در اسناد ارزیابی درج شده است باشد.	۱۲ ماه	۱۷/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰

از کلیه شرکتهای پیمانکاری که دارای گواهینامه صلاحیت از سازمان مدیریت و برنامه ریزی در رشته و پایه مرتبط می باشند دعوت می شود حداکثر ۳ روز پس از تاریخ انتشار آگهی جهت دریافت اسناد ارزیابی به سایت شرکت آب و فاضلاب خراسان شمالی به آدرس اینترنتی WWW.abfankh.ir و یا پایگاه ملی اطلاع رسانی مناقصات کشور به آدرس: http://iets.mporg.ir مراجعه و اسناد ارزیابی را دریافت نمایند و ظرف مدت ۱۴ روز نسبت به تکمیل و تحویل اسناد ارزیابی به دبیرخانه شرکت آب و فاضلاب استان خراسان شمالی به نشانی: بجنورد - بلوار دولت جنب فرمانداری کوچه ورزش اقدام نمایند. **سایر توضیحات:** این ارزیابی بخشی از فرآیند مناقصه و انتخاب پیمانکار است و طی آن متقاضیانی که از نظر صلاحیت توان اجرایی مورد ارزیابی قرار گرفته و حائز شرایط باشند به منظور ارائه پیشنهاد مناقصه دعوت می گردند پس از ارزیابی کیفی و انتخاب مناقصه گران واجد شرایط، سایر اطلاعات (محل و مهلت دریافت اسناد مناقصه و ...) کتبا به اطلاع ایشان خواهد رسید. بدیهی است ارسال مدارک در پاسخ به این آگهی هیچ گونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد.

ضمناً هزینه درج آگهی به عهده برنده مناقصه می باشد.

روابط عمومی و آموزش همگانی شرکت آب و فاضلاب خراسان شمالی

۹۵۰۵۸۹۲۲/و

جدول

شماره ۶۵۵۵

طراح جدول: مریم احمدی

افقی

۱- لحنی از موسیقی قدیم ایران - صحرای مصر - سخی - نفت دریای شمال ۲- شاخص - رشته - اندوه - نیستی ۳- شهری باستانی در بین النهرین - ماده ای جامد، متبلور، سفیدرنگ و سمّی با بوی تند که در صنایع داروسازی و پلاستیک کاربرد دارد - فاسد - ولی - ردیف ۴- گله گوسفند - جوانمرد - پناه - گناه - لوله گوارشی ۵- نیم تنه مردانه - گرفتگی - قله زاگرس - نوعی بستنی - ممکن ۶- نماینده - هنر پیشه مرد سریال قرارگاه مسکونی - اهل کاشان ۷- چراغ - از حروف الفبا - محلی که آب رودخانه وارد دریا می شود - سد - آب عرب ۸- ناگهان - صمیمی - در اصطلاح حقوقی مدعی علیه در امور کیفری - صواب - خاکسپاری ۹- پروردگار - زبان رسمی ایران پس از اسلام - جای دور زدن - آیین - آتشگاه آهنگری ۱۰- سنگ ترازو - پشتگرمی - توان - کمربند زمین ۱۱- جزیره ای در خلیج فارس - مژده - نقاش - کارگزار

عمودی

۱- چنبره - نوعی ابر ۲- کتابی از شهید مطهری ۳- التماس - مقعر - واحد سطح ۴- چاه جهنم - منگ - از انواع پخت برنج ۵- عدد خیطی - جاده قطار - زبانه آتش ۶- فانوس دریایی - سرخرگ ۷- غربال سیمی با سوراخ های درشت - سرپرست - داخل ۸- دانشگاهی در اتازونی - حبه - صفتی برای سوره های قرآن مجید ۹- دوردهان - الفت - از نوشت افزار ۱۰- جهد - لای کاغذ ۱۱- حرف همراهی - سرمای سخت ۱۲- قوس - ناشنوا - بنیان ۱۳- تقویت امواج - وحشت و اندوه - مزد ۱۴- حرف انتخاب - داد و ستد - ریاضی دان و رباعی سرای نامدار کشورمان ۱۵- همراه - افزون ۱۶- قمر - منها - مادر ۱۷- ارزش - تیره - حرفه و شغل ۱۸- فرمان هنری - گوسفند ماده - کس نیست که آشفته آن زلف ..... نیست / در رهگذر کیست که دامی زبلا نیست ۱۹- چهره ماندگار علوم پزشکی و عضو هیئت مدیره انجمن جهانی اورولوژی ۲۰- نسبت بی دینی به کسی دادن - جوی ها
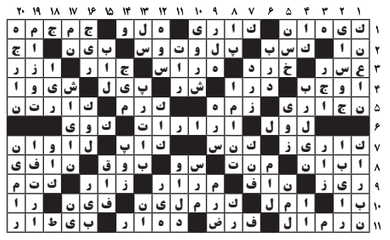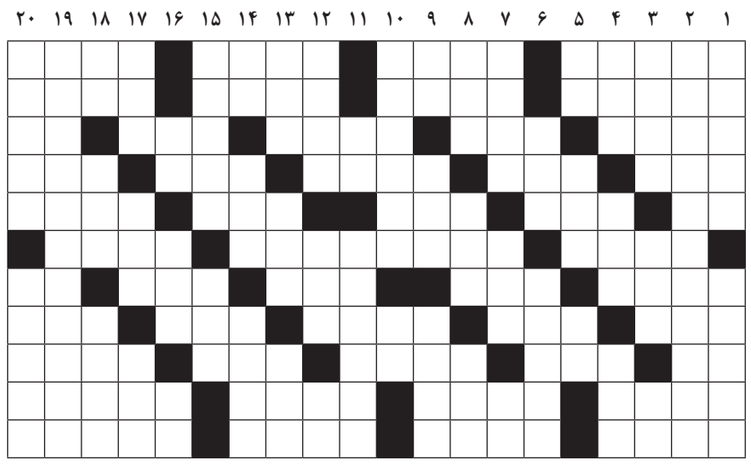
حل جدول شماره ۶۵۵۴